

СТИВЪН КИНГ ЯГОДОВА ПРОЛЕТ

Превод от английски: Весела Прошкова, 1994

chitanka.info

Невидимият Джек!

Сутринта видях тези две думи във вестника и те сякаш ме върнаха обратно във времето. Всичко това се случи преди осем години. Докато траеше шумотевицата, веднъж се видях по националната телевизия в новините на Уолтър Кронкит. Лицето ми се мярна само за миг зад репортера, но родителите ми веднага ме познали. Обадиха се по телефона: баща ми се престори, че се интересува от мнението ми за случилото се, беше прекалено сърдечен и прекалено безразличен; за сметка на него, майка ми настояваше незабавно да се прибера у дома. Но аз не исках да се прибирам.

Запленен от мрачната „ягодова пролет“ и от мъглата, която нощем обвиваше всичко в безцветната си пелена, както и от сянката на смъртта, надвиснала над нас преди осем години. Сянката на Невидимия Джек.

В Нова Англия наричат внезапното затопляне на времето „ягодова пролет“. Никой не знае откъде произлиза това название, което местните жители използват. Казват, че подобно явление се наблюдава веднъж на осем години. Може би има и някаква цикличност в онова, което се случва в „Ню Шарън Тийчърс Колидж“ през тази ягодова пролет, но дори това да е хрумнало някому, никой не го е изрекъл на глас.

В Ню Шарън яagodовата пролет започна на шестнайсети март хиляда деветстотин шейсет и осма. На този ден свърши най-студената зима от двайсет години насам. Заваля дъжд, уханието на морето се усещаше на трийсетина километра западно от брега. Снегът, който на места достигаше седемдесет сантиметра, започна да се топи и тротоарите в кампуса бяха мокри от кишата. Скулптурите от сняг, запазили се цели два месеца поради ниските температури започнаха да се накланят; по карикатурното лице на Линдън Джонсън се стичаха сълзи от разтопен сняг, размръзналата „перушина“ на гълъба опада и отдолу запрозърта шперплатовият скелет.

С падането на нощта се появи мъглата и бавно наметна бяла плащаница върху тесните улици на колежа. Клоните на дърветата стърчаха през нея като разперени пръсти. Бавно като цигарен дим, белезникавата пелена леко се стелеше под мостчето, намиращо се до оръдията, останали от Гражданската война, и правеше всичко да изглежда странно, нереално, загадъчно. Нищо неподозиращият

студент излиза на улицата от ярко осветения бар „Гриндър“, където гърми джубоксът, очаквайки да го лъхне леден въздух... но вместо това изведнъж се озовава в притихнал свят, обгърнат от стелеща се бяла мъгла. Дочува само стъпките си и шума на водата в капчуците. Човек почти очаква да се обърне и да види, че барът е изчезнал, а на негово място се простират обвити в мъгла блата тисови гори и очертана от друидите окръжност.

Тази година джубоксът свиреше „Любовта е тъжна“; от него непрестанно се лееха „Хей Джуд“ и „Скарбъро Феър“.

В единадесет и десет същата нощ, първокурсник на име Джон Данси, който се прибираше в общежитието си, закрещя в мъглата. Изпусна учебниците си върху и между разкрачените крака на мъртвото момиче, което лежеше в най-тъмния ъгъл на паркинга пред една от сградите. Гърлото на момичето беше прерязано от ухо до ухо, отворените му очи проблясваха, сякаш току-що бе чуло най-забавната шега.

Данси продължи да крещи...

На следващия ден времето беше мрачно, облачното небе надвисваше над града. Преди започването на занятията нетърпеливо се питахме: „Кой?“, „Защо?“, „Кога мислиш, че ще го заловят?“ И неизменния въпрос: „Познаваше ли я!“

„Да, бяхме в един курс по рисуване.“

„Да, един от приятелите на съквартиранта ми ходеше с нея миналата година.“

„Да, веднъж ми поиска огънче — седеше на съседната маса в «Гриндър».“

„Да...“

„Да, аз...“

„Да... да..., о, да.“

Всички я познавахме. Казваше се Гейл Керман и следваше история на изкуството. Носеше кръгли очила и имаше хубаво тяло. Носеха се най-противоречиви слухове: всички я обичали, но съквартирантките ѝ я мразели; не ходела на срещи, въпреки че била най-развратното момиче в кампуса; била грозна, но симпатична; била бременна и болна от левкемия. Някои твърдяха, че Гейл е лесбийка, убита от приятеля си. Беше настъпила ягодова пролет и на сутринта на седемнайсети март всички ние познавахме Гейл Керман.

Половин дузина полицейски коли пристигнаха в кампуса и повечето от тях паркираха пред общежитието, където бе живяла германката. Когато минах от там на път за лекциите ми, полицаец поиска да му покажа студентската си карта. Изхитрих се и му показах онази, на която съм сниман като човек, не като вампир.

— Имаш ли нож? — лукаво ме попита той.

Обясних му, че единственото оръжие, което притежавам, е ключодържател във формата на заешко краче, сетне се поинтересувах:

— Тук сте заради Гейл Керман, нали?

— Защо питаш? — нахвърли се той върху мене. Закъснях с пет минути за часа.

Беше ягодова пролет; тази нощ никой не се разхождаше сам из полуфантастичния свят на кампуса. Мъглата отново бе паднала. От нея лъхаше на море, тя обвиваше всичко наоколо в тишина.

Около девет съквартирантът ми шумно нахлу в стаята, където от два часа си блъсках главата върху есе за Милтън.

— Хванали са го! — извика той. — Чух го в „Гриндър“.

— Кой ти го каза?

— Някакъв непознат тип. Знаеш ли, гаджето й я е убило. Името му е Карл Амалара.

Облегнах се назад в стола си и почувствах едновременно облекчение и разочарование. Навярно приятелят ми казваше истината: човек с име като Карл Амалара беше способен да убие любовницата си в пристъп на ревност.

— Радвам се — промълвих.

Приателят ми изскочи в коридора, за да разтръби новината. Прочетох есето, видях колко е безсмислено, скъсах го и започнах отново.

На следващата сутрин историята беше на първите страници на вестниците. Имаше снимка на Амалара (вероятно направена на абитуриентския му бал), на която се виждаше мургаво момче с тъмни тъжни очи и белези от едра шарка по носа. Все още не беше направило признания, но срещу него имаше безспорни улики. Напоследък двамата с Гейл Керман непрекъснато се карали, а преди седмица окончателно скъсали. Съквартирантът на Амалара твърдял, че последният е „безутешен“. В сандъчето под леглото му полицаите

открили дълъг ловджийски нож и снимка на момичето, очевидно нарязана с ножица.

До fotografiaята на Амалара бе поместена друга, на момичето. Беше доста неясна, но все пак се различаваха куче, олющена статуя на фламинго и невзрачно русокосо момиче с очила. То се усмихваше напрегнато и присвиваше очи. Едната му ръка лежеше върху главата на кучето. Значи бе вярно. Трябваше да е вярно.

Тази нощ мъглата отново се спусна, не с леките стъпки на котенце, а като дебнещ зъл хищник. Тази нощ се разхождах безцелно. Вдъхвах влажния въздух и влажния аромат на пролетта, която бавно изтласкваше упорития сняг, под който се показваше голата земя, подобно на черепа на заспала старица.

Това бе една от най-прекрасните нощи в живота ми. Хората, които отминавах под уличните лампи, напомняха шепнещи сенки. Всички приличаха на любовници, хванали се за ръце, впили поглед един в друг. Топящият се сняг капеше от стрехите и течеше от уллиците; струваше ми се, че дочувам шума на морето, на тъмното зимно море, което бързо се оттегляше.

Разхождах се до полунощ, докато се измокрих до кости. Отминах безброй сенки, дочух крачки, които отекваха по криволичетните пътеки. Кой би се осмелил да твърди, че една от тези сенки не е човекът, или съществото, което всички наричаха Невидимия Джек? Не и аз, защото минах покрай много сенки, но мъглата ми попречи да видя лицата им.

На сутринта се събудих от врявата в коридора. Полусънено изскочих навън, за да разбера кой е получил повиквателно за армията, като сресвах косата си с пръсти. Имах чувството, че през нощта са изтръгнали езика ми и са го заменили с гъсеница, която прилепваше към засъхналото ми небце.

— Друг е — обърна се непознато момче към мен.

Лицето му беше преbledняло от възбуда.

— Трябва да го освободят.

— Кого да освободят?

— Амалара — доволно възкликна друг студент. — Бил е в затвора, когато се е случило.

— Когато се е случило какво? — търпеливо попитах. Рано или късно щях да науча всичко.

— Миналата нощ е извършено ново убийство. И сега всички я търсят.

— Какво търсят?

Момчето с бледото лице отговори:

— Главата на момичето. Убиецът отнесъл главата на жертвата си.

Днес „Ню Шарън“ е малък колеж, а по онова време студентите бяха още по-малко. Това бе учебно заведение, което рекламните проспекти наричат „семеен колеж“. И той действително приличаше на едно малко семейство, поне през онези дни — тук всички бяха приятели, или познати, които поздравяваш с кимване. Гейл Керман беше от момичетата, на които просто кимваш и си казваш, че си я виждал и преди.

Ала всички добре познаваха Ан Брей. Миналата година се бе класирала на второ място в конкурса за мис „Нова Англия“; освен това умееше да подхвърля горящ жезъл под звуците на „Хей, огледай ме добре“. Беше умна — до деня на смъртта си бе редактор на вестника на колежа (седмичник, пълен с политически карикатури и бомбастични статии), член на студентския драмсъстав и председател на местната женска организация. Когато бях наивен първокурсник, ѝ бях предложил дописка за вестника, както и да излезем заедно. Естествено, тя отказа и на двете ми предложения.

А сега беше мъртва... дори по-лошо.

Отправих се на следобедните лекции. По пътя кимах на познатите си и ги поздравявах прекалено радушно, сякаш за да прикрия начина, по който се вглеждах в лицата им. Точно както те изучавах моето. Знаехме, че помежду ни се крие тъмна сянка, тъмна като пътеките, които криволичеха край централната алея, или се виеха между дъбовете-столетници зад гимнастическия салон; тъмна като огромните оръдия от Гражданската война, мяркащи се през гъстата мъгла. Взирахме се в лицата си и се опитвахме да различим умопомрачението зад едно от тях.

Този път полицаите не арестуваха никого. Сините им коли непрекъснато патрулираха из кампуса през мъгливите пролетни нощи на осемнайсети, деветнайсети и двайсети март, а фаровете им

ревностно претърсваха всяка ниша и пролука. Администрацията забрани излизане от общежитията след девет часа вечерта. Двама влюбени, открити да се натискат в хрусталаците западно от централната сграда, бяха закарани в полицейския участък и безмилостно разпитвани в продължение на три часа.

На двайсети се вдигна фалшива тревога, когато откриха момче, изпаднало в безсъзнание на същия паркинг, където бяха намерили трупа на Гейл Керман. Полицай от охраната на кампуса го поставил на задната седалка на колата си и покрил лицето му с пътна карта, без да си направи труда да провери пулса му. Сетне потеглил към местната болница, а сирената на колата му огласила притихналия кампус като воя на стадо побеснели маймуни.

По средата на пътя трупът на задната седалка се изправил и глухо попитал: „По дяволите, къде съм?“. Полицаят изкрещял, загубил контрол над колата и тя изхвърчала от шосето. Оказало се, че мнимият мъртвец е студент на име Доналд Морис, който последните два дни прекарал на легло, повален от тежък грип — дали бе азиатски? Не си спомням. Случило се така, че момчето припаднало на паркинга, на път за „Гриндър“, където възнамерявало да изяде чиния топла супа.

През деня времето продължаваше да е топло и мрачно. Хората се събираха на групички, които се разпръсваха и сформираха отново с поразителна бързина. Когато гледаш дълго време едни и същи лица, в главата ти се зараждат налудничави идеи, а слуховете се ширеха из кампуса със светлинна скорост. Говореше се, че дочули любим на всички ни преподавател по история да плаче и едновременно да се смее, застанал на мостчето; че Гейл Керман написала с кръвта си загадъчно послание, състоящо се от две думи, върху асфалта на паркинга; че двете убийства имат политически характер, ритуални престъпления, извършени от пацифистите като протест срещу войната. Тази версия бе направо смехотворна, тъй като местната организация на борците за мир се състоеше само от седем души. Студентите с десни убеждения използваша повода и нададоха вик: „Вън комунистическите агитатори!“ Ето защо през тези особени, топли дни, ние си отваряхме очите на четири и дебнехме враговете сред нас.

Кой знае защо, вестникарите пренебрегнаха приликата между анонимния убиец и Джек Изкормвача, а се върнаха още по-назад във времето — чак до хиляда осемстотин и деветнайсета. Ан Брей бе

открита на кална пътека, намираща се на пет-шест метра от тротоара, но наоколо нямало никакви следи, дори нейните. Находчив журналист с вкус към мистерията нарече убиеца „Невидимия Джек“, на скандалния доктор Джон Хокинс от Бристъл, умъртвил пет от съпругите си чрез странни медикаменти. Това име си остана, навярно хората го свързваха с разкаляната земя, върху която нямало никакви следи.

На двацет и първи отново заваля дъжд — централната алея и игрището се превърнаха в блата. От полицията съобщиха, че изпращат в кампуса цивилни детективи — мъже и жени — и изтеглиха половината си коли.

По този повод студентският вестник помести изпълнена с негодувание (макар и несвързана) редакционна статия. Основната идея бе, че заедно с предрешените като студенти полицаи, в кампуса могат да се промъкнат и комунистически агитатори.

Привечер отново падна мъгла, която бавно, сякаш замислено нахлу в обградените с дървета улици и сградите една по една изчезнаха сред нея. Беше лека и ефирна, но някак си неумолима и ужасяваща. Безсъмнено Невидимия Джек беше човек, но мъглата бе негова съучастница... или поне така ми се струваше. Имах чувството, че малкият ни колеж е попаднал между двамата притиснати в безумна прегръдка, че е част от ужасен брак, консумиран сред кръвопролитие. Седях до прозореца, наблюдавах как една след друга лампите светват сред падащия мрак и се питах дали ще има още убийства. Съквартирантът ми влезе и тихо затвори вратата, сетне промълви:

— Скоро ще завали сняг.

Обърнах се и го погледнах.

— По радиото ли го съобщиха?

— Не — отговори той. — Кой ли вярва на метеоролозите? Чуval ли си за ягодовата пролет?

— Смътно си спомням, че преди много години баба ми разказваше нещо подобно.

Той застана до мен и се загледа навън, после обясни:

— Ягодовата пролет е като циганското лято, но настъпва много рядко. В тази част на страната се случва веднъж на осем-десет години. Това е лъжлива пролет, както циганското лято е лъжливо. Моята баба казваше, че ягодовата пролет не означава край на зимата, а разразяване

на снежни бури, които са по-силни, ако измамната пролет продължи по-дълго.

— Бабини деветини — промърморих аз. — Не вярвам нито дума. — Погледнах го и продължих: — Но все пак се страхувам. А ти?

Съквартирантът ми благосклонно се усмихна и си взе цигара от моя отворен пакет на перваза на прозореца.

— Подозирам всекиго, освен теб и себе си — отвърна той, сетне усмивката му помръкна. — Понякога се съмнявам дори в тебе. Искаш ли да отидем да поиграем бiliarд?

— Следващата седмица имам изпит по тригонометрия. По-добре да залегна над учебника.

Но дълго след като той излезе, продължих да се вирам през прозореца. Дори когато отворих учебника, имах чувството, че частица от мен е навън, че вървя сред сенките, където дебне някаква тъмна сила.

Тази нощ бе убита Адел Паркинс. Шест полицейски коли и седемнайсет полицаи, предрешени като студенти (осем от тях бяха жени, командировани от Бостън) патрулираха из кампуса. Но Невидимия Джек успя да я убие, безпогрешно избирайки я сред цивилните ченгета. Лъжливата пролет сякаш го подстрекаваше: той я умъртви и я остави зад волана на нейния додж, модел 1964. Когато сутринта я откриха, намериха части от тялото ѝ на задната седалка и други — в багажника. А върху предното стъкло с кръв бяха написани (този път не беше слух) две думи: „ХА! ХА!“

Населението на кампуса почти обезумя. Никой и всички познаваха Адел Паркинс. Беше една от безименните, вечно забързани жени, които поемаха най-тежката смяна — от шест до единайсет вечерта — в „Гриндър“, когато там нахлуваха орди изгладнели студенти, зубреци в отсрещната библиотека. Навярно работата ѝ е била сравнително лека през последните три мъгливи нощи от живота ѝ: вечерният час се спазваше стриктно и след девет часа единствените посетители в „Гриндър“ бяха полицаите и обикновено намусените портиери, които сега бяха в отлично настроение, очевидно продиктувано от празните учебни зали.

Ето че приближава краят на историята ми. Този път, подобно на всички нас, полицаите изпаднаха в истерия и в безизходицата си

арестуваха безобиден хомосексуалист на име Хансън Грей, който не успя да се спомни къде е прекарал няколко от смъртоносните нощи. Обвиниха го в убийство, но го освободиха (той побърза да замине за родния си Ню Хемпшър), след като през последната нощ на ягодовата пролет някой закла Марша Къран наскре централната алея.

Завинаги ще остане загадка защо е била навън и то сама. Марша бе пълно, хубавичко момиче, което живееше в апартамент в града, заедно с още три студентки. Беше се промъкнала в кампуса безшумно и безпрепятствено, както самият Невидим Джек. Какво я бе довело тук? Може би вътрешната ѝ потребност е била дълбока и необузdana като тази на убиеца ѝ и също така необяснима? Може би е жадувала за отчаяна и страстна любовна среща с топлата нощ, с мъглата и със студения нож.

Марша бе убита на двайсет и трети. На следващия ден деканът обяви, че пролетната ваканция ще започне една седмица по-рано. Разпръснахме се — не радостно, а като подплашени овце преди разразяването на буря — и оставихме след себе си пустия кампус, където патрулираха полицейски коли и витаеше страховитият призрак.

Наговарих в колата си шестима състуденти и багажа им. Пътуването беше потискащо — доколкото знаехме, убиецът може би бе сред нас.

Същата нощ температурата спадна с шестнайсет градуса и в северната част на Нова Англия се разрази буря, заваля сняг, който натрупа близо трийсет сантиметра. Обичайното число старчоци получиха инфаркт, докато го ринеха — сетне, като на магия, дойде април. Заваляха освежаващи пролетни дъждове, нощем звезди обсипваха небето.

Наричат я „ягодова пролет“ — Бог знае защо — и това е зловещ период, който настъпва веднъж на осем-десет години.

Джек изчезна заедно с мъглата; в началото на юни вече беше забравен — вниманието на всички беше насочено към протести срещу военната повинност и към провеждането на седящи стачки в сградата, където известен производител на напалм набираше бъдещи служители.

Никой не споменаваше убиеца, като че се бяхме наговорили. Предполагам, че мнозина непрекъснато си спомнят за случилото се и

търсят пукнатината в гладкото яйце на лудостта, която би обяснила всичко.

Същата година се дипломирах, а на следващата се ожених. Намерих си хубава работа в местно издателство. През хиляда деветстотин седемдесет и първа ми се роди син, който сега е в предучилищна възраст — хубаво момче с моите очи и усмивката на майка му.

И ето че днес прочетох ужасяващата история във вестника.

Естествено знаех, че тя е тук. Разбрах го още вчера сутринта, когато станех и дочух в олуците загадъчния звук на топящия се сняг, когато усетих соления полъх на океана, въпреки че къщата ни се намира на петнайсетина километра от брега. Бях сигурен, че ягдовата пролет отново е дошла, когато снощи потеглих с колата към дома си и трябваше да пусна фаровете: мъглата вече пропълзвяваше от полята и долчинките, обвиваше сградите в мътна пелена и изграждаше призрачни ореоли около уличните лампи.

В утринния вестник пише, че миналата нощ някакво момиче било убито в кампуса на колежа „Ню Шарън“, близо до оръдията, реликви от Гражданската война. Открили го в топящия се снежен насип. Част от тялото липсвала.

Жена ми е разтревожена. Пита ме къде съм бил миналата нощ. Не мога да ѝ отговоря, защото не си спомням. Зная, че след работа потеглих с колата към дома си и че включих дългите светлини, за да проправя пътя си през прекрасната стелеца се мъгла, но по-нататък не си спомням.

Спомням си онази далечна мъглива нощ, когато излязох да се поразходя и отминах всички онези прекрасни, безформени сенки. Внезапно се сецам за багажника на колата ми — такава отвратителна дума, „багажник“ — и се питам защо се страхувам да го отворя.

Докато пиша тези редове, чувам как жена ми плаче в съседната стая. Подозира, че миналата нощ съм бил с друга жена.

И (О, мили Боже!) аз подозирам същото.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.